

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 1010 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Errangeres
Girokonto 300-1806

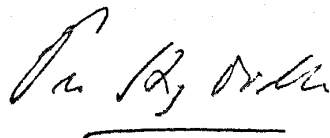
Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

30. maj 2003

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 6. juni 2003 – dagsordenspunkt rådsmøde (miljøministre) den 13. juni 2003 – vedlægges Miljøministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

Samlenotat – Dagsorden for rådsmøde (miljø) d. 13. juni 2003

Dagsordenspunkt	Side
1. Direktiv om miljøansvar (FO) - <i>Fælles holdning</i>	2
2. Direktiv om ændring af direktiv 97/68 om partikeludledninger fra ikke-vejpgående mobile maskiner (FO) - <i>Generel indstilling</i>	16
3. Forslag til beslutning om overvågningsmekanisme for Kyoto-protokollen - <i>Politisk debat</i>	23
4. Forslag til kemikaliregulering - <i>Udveksling af synspunkter</i>	29
5. Forslag til revision af ozonforordningen - <i>Endelig vedtagelse</i>	31

Ad punkt 1 - Forslag til direktiv om ansvar for forebyggelse og genopretning af miljøskader

KOM (2002) 17 endl.

Revideret notat

Resumé: Forslagets formål er overordnet set at etablere et regelsæt, så skader på miljøet kan blive forebygget eller genoprettet. Forslaget retter sig mod tre typer skader på miljøet: Skader på biodiversiteten, skader på vandmiljøet samt skader på jorden. Det foreslås, at myndigheden, kan påbyde forureneren at træffe de nødvendige forebyggende foranstaltninger eller, når skaden er sket, genopretningsforanstaltninger. Forslaget indebærer, at der som hovedregel indføres et objektivt ansvar, dvs. ansvar, selvom skadevolderen ikke har begået en fejl, når skaden eller den overhængende trussel om en sådan skade er forvoldt ved visse aktiviteter, der efter direktivet anses for at udgøre en potentiel eller aktuel risiko for mennesker eller miljø. Såfremt forureneren-betaler-princippet ikke kan håndhæves, skal myndighederne selv foretage de nødvendige forebyggelses- og genopretningsforanstaltninger. Myndighederne skal søge omkostningerne herved dækket hos den forurener, der havde pligt til at iværksætte de pågældende foranstaltninger. Med henblik på blandt andet at begrænse myndighedernes økonomiske forpligtelser i forbindelse med forebyggelses- og genopretningsforanstaltninger, skal medlemsstaterne dog "anspore" driftsherrerne til at tegne forsikring eller sørge for andre former for sikkerhedsstillelse.

1. Status

Kommissionen oversendte nærværende forslag til Rådet den 22. februar 2002. Forslaget har hjemmel i artikel 175 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Det er et forslag til minimumsdirektiv, så medlemsstaterne har mulighed for at opretholde eller fastsætte strengere nationale regler.

Kommissionen offentliggjorde den 9. februar 2000 en hvidbog om erstatningsansvar for miljøskader. Den 11. juli 2000 fremsendte regeringen sit høringssvar om hvidbogen. I juli 2001 udsendte Kommissionen et arbejdspapir om et direktiv om forebyggelse og genopretning af betydelige miljøskader. Regeringen fremsendte den 21. september 2001 sit høringssvar til Kommissionen.

Grundnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 20. februar 2002. Aktuelt notat er oversendt den 13. juni og den 4. oktober 2002.

Forslaget har været genstand for en orienterende debat på rådsmødet (miljø) den 4. marts 2002. Forslaget blev endvidere drøftet på rådsmødet (miljø) den 25. juni 2002. Der blev givet en fremskridtsrapport på rådsmødet (miljø) den 17. oktober og den 9.-10. december 2002. Forslaget var igen genstand for en orienterende debat på rådsmødet (miljø) den 4. marts 2003.

Europa-Parlamentet har den 14. maj 2003 afsluttet første læsning af direktivforslaget med vedtagelse af 48 ændringsforslag.

Det græske formandskab har sat punktet på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 13. juni 2003 med henblik på at få vedtaget en fælles holdning.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører i begrundelsen for forslaget, at forureneren-betaler princippet er en af grundpillerne i Fællesskabets miljøpolitik, hvorfor nærværende forslag er fremlagt med henblik på, at der med tiden kan vedtages en omfattende EU-ordning for forebyggelse og genopretning af miljøskader. Som begrundelse for at gennemføre lovgivning på fællesskabsplan anfører Kommissionen, at ikke alle medlemsstater har lovgivning til regulering af problemet, at de fleste af medlemsstaternes lovgivning ikke sikrer, at myndighederne har beføjelser til at sørge for, at der faktisk sker oprydning først og fremmest på herreløse ejendomme, og at de økonomiske aktører uden en harmoniseret lovgivning kan udnytte de indbyrdes afvigelser i medlemsstaternes lovgivning for at undgå ansvar.

Kommissionen bemærker, at de to vigtigste EU-retsakter til beskyttelse af biodiversiteten, nemlig habitatdirektivet og direktivet om vilde fugle, mangler erstatningsbestemmelser. Da kun få - om overhovedet nogle - medlemsstater har regler om erstatningsansvar for skader på biodiversiteten, er det nødvendigt med en regulering på fællesskabsplan, der sikrer forebyggelse og genopretning af skader på biodiversiteten.

De nærmere regler, der skal sikre, at der faktisk sker forebyggelse og genopretning, enten ved at forureneren pålægges at iværksætte forebyggelse eller genopretning eller ved at myndighederne selv gør dette på forurenerens regning, er overladt til medlemsstaterne.

2.1. Anvendelsesområdet, omfattende skader mv.

Forslaget omfatter skade på miljøet og overhængende fare for sådan skade. Ved en miljøskade forstås efter forslaget:

Skade på biodiversiteten, dvs. en skade, som medfører en alvorlig negativ påvirkning af biodiversitetens bevaringsstatus, idet der ved biodiversitet i forslaget forstås naturtyper og arter opført i bilag I til direktiv 79/409/EØF (fuglebeskyttelsesdirektivet) og i bilag I, II og IV til direktiv 92/43/EØF (habitatdirektivet) eller naturtyper og arter, som ikke er omfattet af disse direktiver, og for hvilke der er udpeget beskyttelses- eller bevaringsområder i henhold til medlemsstaternes lovgivning om naturbeskyttelse.

Skade på vandmiljøet, dvs. en skade, som medfører en negativ påvirkning af de pågældende vandressourcers økologiske tilstand, økologiske potentiale og/eller kemiske tilstand i en sådan grad, at denne tilstand vil eller kan forventes at blive forværret i forhold til en af de i vandrammedirektivet (direktiv 2000/60/EF) definerede kategorier med undtagelse af de negative påvirkninger, der er omfattet af artikel 4, stk. 7, i vandrammedirektivet.

Skade på jorden, dvs. en skade, der medfører betydelige potentielle eller aktuelle negative virkninger for folkesundheden som følge af forurening af jord og undergrund.

Forslaget omfatter kun skader, der er målelige, og som direkte eller indirekte er forårsaget af en aktivitet, som er omfattet af direktivet. Endelig gælder det kun for miljøskade, der er forvoldt efter

direktivets gennemførelse. Det påhviler myndigheden at fastslå, at det er "overvejende sandsynligt", at en skade er forvoldt efter direktivets ikrafttræden.

Direktivet omfatter ikke traditionelle skader, det vil sige personskader og tab af forsørger, tingsskade og andet formuetab. Endvidere gælder det ikke for miljøskader og fare herfor, der er reguleret gennem en række internationale aftaler, herunder skader i forbindelse med søtransport samt miljøskader eller fare herfor i forbindelse med aktiviteter på det nukleare område. Uden for direktivet falder også aktiviteter, der tjener det nationale forsvar.

2.2 Grundlaget for meddelelse af påbud mv.

Det foreslås, at myndigheden, når skaden er sket, kan påbyde driftsherren (forureneren) at træffe de nødvendige genopretningsforanstaltninger. Myndigheden kan dog vælge selv at træffe sådanne foranstaltninger. Endvidere skal der pålægges forureneren en pligt til uden forudgående påbud at afværge en overhængende fare for miljøskade, som forureneren har eller burde have kendskab til.

Direktivet omfatter kun skader forårsaget ved erhvervsmæssig aktivitet og såfremt der er årsagssammenhæng mellem skaden og den pågældende aktivitet. Diffuse skader, der er opstået f.eks. som følge af luftforening, er i de tilfælde, hvor en sådan årsagssammenhæng ikke kan fastslås, ikke omfattet af direktivet.

Der indføres et ubetinget forureneransvar (objektivt ansvar) for visse typer af virksomhed og aktiviteter. Det betyder, at myndigheden, uden at der foreligger uforsvarlig adfærd, kan påbyde en virksomhed at foretage genopretning eller ved overhængende fare for en miljøskade, kan påbyde virksomheden at træffe de nødvendige foranstaltninger til afværgelse af faren.

Omfattet af det ubetingede forurener ansvar er visse forurenende virksomheder, som indebærer en risiko for miljø og sundhed, og som er reguleret af en række EU-direktiver. Disse direktiver fremgår af et bilag til direktivforslaget og omfatter følgende virksomheder og aktiviteter:

IPPC-virksomheder (direktiv 96/61/EF), udledning af farlige stoffer i vandmiljøet og indvinding og opmagasinering af vand, der kræver godkendelse efter vandrammedirektivet, virksomhed omfattet af direktiv om luftforurening fra industrianlæg (direktiv 84/360/EØF), fremstilling, anvendelse, oplagring og transport eller udledning til miljøet af farlige stoffer og præparater (direktiv 67/548/EØF og direktiv 1999/45/EF), plantebeskyttelsesmidler (direktiv 91/414/EØF) og biocidholdige produkter (direktiv 98/8/EF), transport af farligt gods (direktiv 94/55/EF), håndtering af affald og farligt affald (direktiv 75/442/EØF og direktiv 91/689), drift af deponeringsanlæg og affaldsforbrændingsanlæg (direktiv 1999/31/EF og direktiv 2000/76/EF) samt indesluttet anvendelse og udsætning i miljøet samt transport af genetisk modificerede organismer (GMO) (direktiv 90/219/EØF og direktiv 2001/18/EF).

Virksomheder og aktiviteter, der ikke er omfattet af disse direktiver, er kun forpligtet til at bære omkostningerne til genopretning eller forebyggelse i tilfælde, hvor der er forvoldt skade på biodiversiteten, eller der er en overhængende fare herfor, hvis virksomheden har begået fejl eller forsømmelse (culpa ansvar).

Hvis myndigheden selv har iværksat forebyggelses- og genopretningsforanstaltninger og undersøgelser, skal den driftsherre, der var forpligtet til at efterkomme påbudet, erstatte myndigheden dens omkostninger. Hvis flere driftsherrer er ansvarlige, kan myndigheden bestemme,

at driftsherrerne hæfter solidarisk eller efter en rimelig fordeling, medmindre en driftsherre er i stand til at fastslå, at han kun er skyld i en del af forureningen (pro rata).

2.3 Myndighedernes undersøgelses- og genopretningspligt mv.

Hvis forureneren ikke efterlever et påbud eller ikke kan identificeres, eller hvis forureneren ikke efter direktivet kan mødes med påbud, skal myndighederne selv foretage de nødvendige forebyggelses- og genopretningsforanstaltninger. Myndighederne skal søge omkostningerne herved dækket hos den forurener, der havde pligt til at iværksætte de pågældende foranstaltninger. Endvidere har myndighederne pligt til at iværksætte "passende undersøgelser" for at udføre sine opgaver og indhente oplysninger for at kunne afgøre, om der skal meddeles påbud om forebyggelses- og genopretningsforanstaltninger.

Medlemsstaterne skal sørge for, at den kompetente myndighed kan delegere de nødvendige foranstaltninger til en tredjepart eller kræve, at denne udfører de pågældende foranstaltninger.

2.4 Niveaulet for genopretning

Forslaget definerer genopretning som en pligt til at genoprette, genskabe eller erstatte naturressourcer eller udnyttelsesmuligheder eller til at erhverve hertil svarende naturressourcer eller udnyttelsesmuligheder. I tilknytning hertil fastlægges der i bilag II til forslaget retningslinier for genopretningsmål og rimelige genopretningsforanstaltninger. Hvis flere foranstaltninger har samme værdi, skal den mindst omkostningskrævende foretrækkes (et udtryk for proportionalitetsprincippet).

Genopretning omfatter ifølge forslaget for det første "*primær genopretning*" i form af en foranstaltning, herunder naturlig retablering, hvorved de skadede naturressourcer eller udnyttelsesmuligheder bringes tilbage til deres hidtidige tilstand.

Genopretning omfatter for det andet "*kompenserende genopretning*". Denne er dog i den af formandskabet reviderede direktivtekst opdelt i *supplerende* og *kompenserende afhjælpning*.

Ved supplerende afhjælpning forstås, at der skal iværksættes genopretningsforanstaltninger, der træffes i relation til naturressourcer eller disses udnyttelsesmuligheder på en anden lokalitet end der, hvor skaden er sket, når miljøet ikke kan føres tilbage til den hidtidige tilstand. *Kompenserende afhjælpning* er foranstaltninger, der træffes for at udligne midlertidige tab af naturressourcer eller udnyttelsesmuligheder, som forekommer i tidsrummet, fra skaden er sket og indtil naturressourcerne eller disses udnyttelsesmuligheder er bragt tilbage til deres hidtidige tilstand.

Genopretning af skade på biodiversiteten og vandforurening skal som udgangspunkt ske ved, at miljøet bringes tilbage til sin hidtidige tilstand. Med hensyn til forurenede jord, der udgør en fare for sundheden, er det dog tilstrækkeligt at foretage genopretning, der sikrer, at de forurenende stoffer skal bekæmpes, indesluttet, mindskes eller fjernes, så den forurenede jord ikke indebærer en alvorlig fare eller alvorlig potentiel fare for menneskers sundhed, som er uforenelig med det pågældende areals nuværende anvendelse eller gældende forskifter om arealets fremtidige anvendelse.

Hvis myndigheden vælger at meddele påbud om "*primær genopretning*" eller foretage selvhjælpshandlinger, som ikke fuldt ud genopretter den skadede biodiversitet eller vandressource til den hidtidige tilstand, skal myndigheden selv iværksætte supplerende og kompenserende

foranstaltninger. Det gælder dog ikke, når der er tale om jordforurening, der ikke har medført skade på vandressourcer eller biodiversitet.

Forslaget definerer, hvilken "værdi" naturressourcer eller udnyttelsen af disse skal tillægges, som en naturtype eller en arts samlede værdi, og det er den værdi, som enkeltpersoner opnår ved deres direkte anvendelse af den pågældende naturressource, eller den værdi, som enkeltpersoner tilkender naturtyperne eller arterne. Ved værdi forstås bl.a. den mængde varer, tjenester eller penge, som en enkelt person er rede til at give afkald på for at opnå den pågældende vare eller tjeneste - i dette tilfælde en naturressource.

2.5 Ansvarsfrihedsgrunde og andre undtagelser

Forslaget undtager skader og overhængende fare for sådanne skader i forbindelse med væbnede konflikter, mv. og usædvanlige naturbegivenheder, mv.

Endvidere er skader, der er forårsaget af emissioner eller begivenheder, som er tilladt i medfør af lovgivningen eller en tilladelse, og emissioner, der ikke ansås for skadelige ifølge den videnskabelige og tekniske viden på det tidspunkt, hvor emissionen fandt sted (udviklingskader), undtaget, med mindre driftsherren har begået fejl eller forsømmelse.

En driftsherre er endvidere ikke forpligtet til at bære omkostningerne ved forebyggelse og genopretningsforanstaltninger, hvis tredjemand forsætligt har forvoldt skaden, og hvis den pågældende skade eller fare herfor er indtrådt til trods for tilstedeværelsen af passende sikkerhedsforanstaltninger, eller hvis skaden eller den overhængende fare herfor skyldes, at driftsherren blot har overholdt et tvingende påbud eller obligatoriske forholdsregler udstedt af en myndighed.

2.6 Finansiell sikkerhed

Medlemsstaterne skal efter Kommissionens forslag "anspore" driftsherrene til at tegne forsikring eller sørge for andre former for sikkerhedsstillelse med henblik på bl.a. at begrænse myndighedernes økonomiske forpligtelser i forbindelse med forebyggelses- og genopretningsforanstaltninger. Men der er ingen pligt for virksomhederne til at stille sikkerhed eller tegne forsikring.

2.7 Klage

Personer, der påvirkes eller kan blive påvirket negativt af miljøskader, samt "kvalificerede organer" kan forlange, at myndighederne træffer foranstaltninger i henhold til direktivet. Et "kvalificeret organ" defineres som en fysisk eller juridisk person, der efter national lovgivning har en interesse i at sikre, at miljøskader genoprettes, herunder organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at beskytte miljøet, og som opfylder de relevante bestemmelser i den nationale lovgivning. Hvis den kompetente myndighed ikke efterkommer en anmodning, skal den pågældende person eller det kvalificerede organ kunne indbringe sagen for en domstol eller et uafhængigt organ med henblik på at få prøvet lovligheden af myndighedens afgørelse.

2.8 Forældelse

Ifølge forslaget skal myndighederne gøre krav om dækning af afholdte omkostninger gældende inden 5 år fra datoen for gennemførelsen af foranstaltninger efter direktivet.

3. Europa-Parlamentet

I Europa-Parlamentet er både retsudvalget, miljøudvalget og det økonomiske udvalg involveret i behandlingen af forslaget. Retsudvalget er udpeget som hovedansvarlig.

Europa-Parlamentet har den 14. maj 2003 afsluttet første læsning af direktivforslaget med vedtagelse af 48 ændringsforslag. Mange af ændringsforslagene er vedtaget med et meget lille flertal. En del af de vedtagne ændringsforslag sigter på at udvide direktivets anvendelsesområde, ved at udvide definitionen af biodiversitet, ved at udvide definitionen af virksomhed eller driftsherre og ved at udvide det objektive ansvar i artikel 3, således at direktivet efter fem år skal kunne finde anvendelse på alle miljøskader forårsaget af alle virksomheder og farer for sådanne skader fra sådanne virksomheder samt ved at indskrænke direktivets undtagelser i artikel 9.

Parlamentets foreslår endvidere at undtage aktiviteter der er i overensstemmelse med god landbrugs- og skovbrugspraksis. Parlamentets foreslår endvidere at skærpe virksomhedernes forpligtelse til forebyggelse og genopretning. Parlamentets ændringsforslag til artikel 6 om staternes subsidiære ansvar tilføjer til Kommissionens forslag at denne pligt skal udøves af de kompetente myndigheder under udøvelse af deres pligtmæssige skøn. Samtidig tilføjes medlemsstaterne et subsidiært ansvar for grænseoverskridende skader.

Parlamentet foreslår en pligt til finansiel sikkerhedsstillelse, tre år efter direktivets ikrafttræden for virksomheder omfattet af IPPC direktivet og efter 6 år for alle andre virksomheder. Det foreslås, at aktiviteter vedrørende indesluttet anvendelse af GMO'er i højere grad dækkes af direktivet, og Parlamentet fremsætter forslag til helt ny artikel som indeholder krav om, at Kommissionen fremlægger forslag om erstatningsansvar for skader forårsaget af genetisk modificerede organismer med det formål at færdiggøre lovgivning indenfor moderne bioteknologi.

Direktivforslaget bilag II om genopretning af miljøskader gøres efter Parlamentets forslag frivilligt, dvs. at bilaget vil ligge til grund for de kompetente myndigheders pligtmæssige skøn i forbindelse med genopretning. Herudover foreslår Parlamentet en række ændringer i bilaget herunder muligheden i punkt 3.1.3 for at anvende værdisætning, hvis anden vurderingsmetode ikke kan lykkes.

4. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Regeringen er enig med Kommissionen i at der med forslaget vil kunne skabes en fælles rammeloggivning, der væsentligt vil kunne bidrage til, at de økonomiske aktører ikke vil kunne udnytte indbyrdes afvigelser mellem medlemsstaternes regler. Det vil sikre en mere konsekvent gennemførelse af forurenere-betaler princippet på fællesskabsplan og at virksomhederne i fællesskabet konkurrencemæssigt bliver mere ligestillet. I den forstand kan direktivet bidrage til løsning af de grænseoverskridende problemer, som medlemsstaternes forskellige lovgivninger om miljøskader giver anledning til.

Kommissionen har videre anført, at Fællesskabet rummer mange forurenede arealer, der indebærer betydelige sundhedsrisici, og der er i de seneste årtier sket et mærkbart fald i biodiversiteten. En indsats fra medlemsstaterne selv er ikke tilstrækkelig. Hvis der ikke gribes ind, vil det i fremtiden kunne resultere i yderligere jordforurening og tab af biodiversitet.

Regeringen er enig i Kommissionens begrundelse, idet dog en del af den nærmere udformning af lovgivningen, der skal sikre forebyggelse og genopretning i overensstemmelse med forurenere-betaler princippet, med fordel kan overlades til medlemsstaterne.

5. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vurderes, at gennemførelse af forslaget vil kræve lovændringer, der omfatter miljøbeskyttelses-, jordforurenings-, råstof-, havmiljø- og naturbeskyttelsesloven, lov om miljø og genteknologi og søloven. Der er endnu ikke taget stilling til om gennemførelsen bør ske ved ændring af de enkelte love eller ved en samlet lov.

Gennemførelse af forslaget vil mest hensigtsmæssigt kunne ske ved, at der tilvejebringes de tilstrækkelige hjemler i lovgivningen til, at myndighederne som et første skridt kan meddele påbud til den ansvarlige, og at myndighederne, hvor påbudet ikke efterleves eller ikke kan meddeles den ansvarlige, kan få dækket udgifter til selvhjælpshandlinger. Sådanne indgrebsmuligheder er i nogen omfang allerede i dag hjemlet i lovgivningen.

Herudover vil lovændringerne først og fremmest nødvendiggøre en udbygning eller præcisering af bestemmelserne om

- hvilke typer af miljøskader, herunder biodiversitetsskader og skader forårsaget af anvendelse af gødning, pesticider og slam til jordbrugsformål, der skal være omfattet af påbudsbestemmelserne og bestemmelserne om det offentlige selvhjælpshandlinger,
- meddelelse af påbud om forebyggelse og det offentlige selvhjælpshandlinger i tilfælde, hvor der er fare for skade på miljøet,
- meddelelse af påbud om genopretning og det offentlige selvhjælpshandlinger ved manglende efterkommelse af sådanne påbud, herunder om kompenserende genopretning på anden lokalitet end den forurenede ejendom,
- meddelelse af påbud til tredjemand om at tåle, at der gennemføres genopretningsforanstaltninger på dennes ejendom (tålepåbud),
- forurenerens pligt til ubetinget at dække myndighedernes omkostninger til selvhjælpshandlinger og visse andre omkostninger i den forbindelse, hvor der lovligt har været eller kunne være udstedt et påbud til den ansvarlige virksomhed om at foretage afhjælpende foranstaltninger, og
- forurenerens pligt til at underrette myndighederne om skader på miljøet eller hvor der er fare herfor.

Herudover vil forslaget medføre behov for ændringer med henblik på at sikre visse borgere og organisationer ret til at anmode myndigheder at tage sager op i tilfælde, hvor der er sket eller er fare for at der vil ske en miljøskade, og sikre mulighed for at klage over disse afgørelser til et uafhængigt organ, det vil sige domstolene eller et uafhængigt klagenævn (Miljøklagenævnet eller Naturklagenævnet). Den eksisterende afskæring af klage vil således ikke kunne opretholdes med hensyn til de sager, der er omfattet af forslaget. Det er ikke hensigten i forbindelse med gennemførelse af direktivet at foretage ændringer i de almindelige regler om, hvem der kan anlægge sag ved domstolene (reglerne om søgsmålskompetence).

Det bemærkes, at reglerne i miljøerstatningsloven om erstatning for "egentlige miljøskader", forventes at få mindre praktisk betydning på grund af forslaget, da sådanne skader i vidt omfang vil være omfattet af de regler, som gennemfører direktivet.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

De nedenfor nævnte vurderinger af de økonomiske og administrative konsekvenser er forbundet med betydelig usikkerhed.

6.1. Konsekvenser for det offentlige

6.1.1. Generelt

Der er på den ene side en risiko for, at direktivet medfører merudgifter for det offentlige, først og fremmest som følge af forslagets krav til genopretning af skader på biodiversitet og kompenserende/supplerende foranstaltninger og de hermed afledte udgifter. Det skyldes, at de afhjælpende foranstaltninger, som ifølge forslaget skal iværksættes (herunder genopretning af biodiversitetsskader og supplerende og kompenserende foranstaltninger), går væsentligt ud over de foranstaltninger, som myndigheder efter de danske bestemmelser normalt iværksætter. Det kan ikke udelukkes at dette i værste fald kunne dreje sig om store millionbeløb, jf. 6.1.2.

Den kompetente myndighed (amt/kommune) vil også skulle afsætte ressourcer til at behandle sager i forbindelse med forslagets bestemmelser om sagsrejsning og klage. Miljøministeriet vil skulle afsætte ressourcer til behandling af klagesager i klagenævne og eventuelt Miljøstyrelsen.

Der er på den anden side flere forhold, der trækker i retning af, at merudgifterne til selvhjælpshandlinger og administration vil kunne begrænses.

Det er således direktivets klare udgangspunkt, at omkostningerne til forebyggelse og genopretning skal pålægges forureneren og altså ikke skal betales af det offentlige. I de tilfælde, hvor det offentlige iværksætter selvhjælpshandlinger, og der er mulighed for gennemtvunge betalingskravet overfor forureneren, giver forslaget formentlig myndighederne ret til at kræve flere typer af omkostninger dækket hos den ansvarlige virksomhed end lovgivningen i dag giver mulighed for.

Hertil kommer, at medlemsstaterne allerede efter habitatdirektivet, EF-fuglebeskyttelsesdirektivet og vandrammedirektivet er pålagt visse forpligtelse til at foretage genopretning, hvis der sker skade på miljøet. Disse forpligtelser er endnu ikke endeligt fastlagt i dansk lovgivning.

Også bestemmelserne om kommunernes og amternes tilsyn og håndhævelsen pålægger myndighederne en pligt til at foretage visse afhjælpende foranstaltninger, hvis det af sundhedsmæssige hensyn er nødvendigt at afværge væsentlig forurening eller udbredelsen heraf. Da de skader, som direktivet omfatter, er ganske betydelige, vil den eksisterende pligt for myndighederne til at iværksætte foranstaltninger formentlig være aktuel i langt de fleste sager.

Endelig har kommuner og amter som led i deres tilsyn pligt til at tage sager op, når borgere og virksomheder retter henvendelse til myndighederne, og der er sket eller kan være en vis sandsynlighed for, at der er sket en miljøskade eller der er fare for at det sker.

6.1.2 Merudgifter til forebyggelse og afhjælpning af biodiversitetsskader

Det er meget vanskeligt at give et realistisk skøn over de mulige årlige omkostninger i forbindelse med afhjælpning af skader på naturressourcer og biodiversitet. I tilfælde af forurening og

efterfølgende afhjælpning af skader på biodiversiteten i store naturområder med eventuel nødvendig arealerhvervelse til brug for foranstaltninger til kompenserende afhjælpning, vil det ikke kunne udelukkes, at de samlede omkostninger hertil i værste fald kunne udgøre store millionbeløb. Størstedelen af de naturgenopretningsprojekter, som hidtil er gennemført, har imidlertid ikke medført omkostninger i denne størrelsesorden (der har her udelukkende været tale om genopretning uden forudgående oprensning), men muligheden for, at biodiversitetsskader af større omfang kan indtræffe, kan ikke udelukkes.

6.1.3 Merudgifter til forebyggelse og afhjælpning af skader på jord

Det er sandsynligt, at der ikke vil komme mange sager om miljøskader forårsaget af aktiviteter, der har fundet sted efter direktivforslagets ikrafttræden. Når der alligevel forventes merudgifter, skyldes det forslaget handlepligt og udvidede genopretningspligt i modsætning til det danske prioriteringssystem i jordforureningsloven. Det anslås, at forslaget vil medføre en forrykkelse af ressourcernes anvendelse, således at i størrelsesordenen 15-20% af ressourcerne vil gå fra den prioriterede offentlige indsats, som navnlig sker i forhold til de gamle forureninger, og over til de nye forureninger, som amtet ifølge direktivet skal afværge i den rækkefølge, skaderne opstår.

Når antallet af nye sager dog vurderes lavt, skal det bl.a. ses i sammenhæng med, at kommuner og amter i de senere år har opbygget et stadig mere fintmasket og effektivt tilsyn, der sikrer, at sager hvor der sker betydelige skader på miljøet eller situationer, hvor der er overhængende fare herfor, i stadig sjældnere tilfælde forekommer. Det kan i den forbindelse nævnes, at personer og selskaber med en gæld på 100.000 kr. eller mere til det offentlige, som skyldes manglende betaling af myndighedernes omkostninger til selvhjælpshandlinger, siden 1997 har skullet opføres i et register. Registeret blev etableret i forbindelse med den daværende regerings såkaldte "lov og orden pakke", og der er til dato ikke registreret nogen skyldnere.

Med hensyn til de *administrative konsekvenser*, må der forventes et øget ressourcetræk hos miljømyndighederne i forbindelse med først og fremmest behandlingen af nye klagesager og tilsyn og håndhævelse af reglerne, men i mindre grad som følge af sagsrejsning. De kommunale myndigheder har således i forvejen pligt til at følge op på begrundede henvendelser fra offentligheden som led i et aktivt miljøtilsyn. Antallet af sager, som kommuner og amter skal behandle, begrænses desuden i kraft af de oplysningskrav, direktivet stiller til den, der rejser en sag overfor myndigheden.

6.2 Konsekvenser for erhvervslivet

Kommissionen har i begrundelsen for direktivet foretaget et regnestykke med henblik på at vurdere de samfundsmæssige udgifter ved gennemførelse af forslaget. Kommissionen finder ud fra en samlet vurdering, at udgifterne vil være mindre end 4 euro pr. indbygger i EU eller under 1,5 % af de samlede udgifter i Fællesskabet til miljøbeskyttelse.

Resultatet af den offentlige høring i Danmark har kun afstedkommet få og generelle kommentarer, og de giver ikke grundlag for en mere præcis vurdering af de erhvervsmæssige konsekvenser i Danmark. Det forhold, at direktivet giver myndighederne ret og pligt til i nogle forurenings-sager, at pålægge virksomhederne at foretage genopretning eller erstatte myndighedernes omkostningerne til genopretning, vil medføre merudgifter for virksomhederne. Omvendt vil omfanget af disse merudgifter afhænge af, i hvor mange tilfælde virksomheder forårsager skade på miljøet og naturen, der er dækket af direktivet.

Med hensyn til aktiviteter, som f.eks. består i håndtering af visse miljøfarlige stoffer (direktivforslagets bilag I), bør det bemærkes, at direktivet givetvis vil omfatte et meget stort antal – små og større – virksomheder, herunder forhandlere og transportører af produkterne.

6.3 Miljø- og samfundsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes at kunne få en betydelig positiv effekt på beskyttelsesniveauet både i Danmark og i EU. Forslaget indebærer generelt i forhold til dansk lovgivning en udvidelse af de forpligtelser til at forebygge og genoprette skader på miljøet, som kan pålægges forureneren eller som hviler på det offentlige, hvis forureneren ikke kan gøres ansvarlig.

Det må forventes, at direktivet vil få en betydelig generelt præventiv effekt, idet det påregnes at øge virksomhedernes incitamenter til forebyggelse. Det vil i sidste ende kunne forhindre eller begrænse tab af naturressourcer og spare samfundet for omkostninger til genopretning. Direktivet vil i den forstand også samfundsøkonomisk kunne få en positiv virkning.

7. Høring

7.1. Den offentlige brede høring

Forslaget har været i offentlig høring hos en række organisationer og myndigheder fra den 11. marts 2002 til 8. april 2002. Nedenfor gengives organisationernes hovedsynspunkter.

7.1.1. Anvendelsesområde, omfattede skader mv.

Et stort antal organisationer, herunder Landboforeningerne, Dansk Industri og Danmarks Naturfredningsforening støtter indførelse af regler på fællesskabsplan om ansvar for miljøskader. Der er blandt organisationerne forskellig opfattelse af, om reglerne skal udformes som minimusbestemmelser - der tillader medlemsstaterne at stille skrapere krav (Danmarks Naturfredningsforening og Landboforeningerne) - eller om bestemmelserne af hensyn til konkurrencen bør medføre en total harmonisering af lovgivningen om miljøansvar i EU (Dansk Industri).

Landboforeningerne og Forsikring og Pension peger på behovet for en klarere definition af begrebet miljøskade, mens *Forbrugerrådet og Københavns Kommune* finder definitionen for snæver.

Affaldsteknisk Samarbejde efterlyser en præcisering af den "hidtidige tilstand". *Landboforeningerne* og *Rederiforeningen* peger bl.a. på, at direktivets definition af omkostninger, og dermed også de udgifter, myndighederne kan kræve dækket hos forureneren, er for vidtgående og upræcis. *Københavns Kommune* peger på, at værdisætning af rekreative værdier kan være problematisk.

DI opfordrer til en fastere afgrænsning af direktivets anvendelsesområde, der potentielt kan omfatte hovedparten af EU's areal. Ansvar for skader forårsaget af GMO bør tillige begrænses til særlige, fast afgrænsede områder, mens direktivet bør omfatte flere typer af skader, der medfører en negativ påvirkning af natur og miljø.

Forbrugerrådet, DN og NOAH mener, at forslaget også bør omfatte skader på person og ejendom (traditionelle skader).

Rederiforeningen finder det vigtigt, at direktivets undtagelser vedrørende de søretlige konventioner også gælder med hensyn til konventioner, der endnu ikke er trådt i kraft, navnlig HNS-

konventionen, og at undtagelsen også gælder i EU lande, der ikke har ratificeret den pågældende konvention. Endvidere mener foreningen, at direktivet bør have en reference til Globalbegrænsningskonventionen, der tillader redere at begrænse deres økonomiske ansvar.

DI, Landboforeningerne, Dansk Skovforening m.fl. lægger stor vægt på, at det fastholdes, at det ubetingede forurenere ansvar ikke finder anvendelse på miljøskader forårsaget af tilladte emissioner og begivenheder og emissioner, der ikke ansås for skadelige ifølge den videnskabelige og tekniske viden på det tidspunkt, hvor emissionen fandt sted (udviklingsskader) samt diffus forurening. *Skov- og landbrugsorganisationerne* finder, at det bør præciseres, at den lovlige anvendelse af pesticider, kvælstof og slam samt landmandens lovlige anvendelse af GMO-afgrøder tilsyneladende ikke omfattes af direktivforslaget.

Danske Vandværkers Forening lægger stor vægt på, at den af Kommissionen foreslåede undtagelse fra direktivet, hvad angår miljøskader, der er forårsaget af tilladte emissioner, gælder for vandværker og spildevandsanlæg, der overholder lovgivningen. *DN* og *NOAH* er derimod ikke enig i de af Kommissionen foreslåede undtagelser med hensyn til tilladte emissioner og udviklingsskader.

Danske Vandværkers Forening finder det yderste beklageligt, at diffus forurening, herunder landbrugets forurening med kvælstof og pesticider, ikke er omfattet. *Affaldsteknisk Samarbejde* finder det også betænkeligt, at diffus forurening er undtaget.

Dansk Energi finder det væsentligt, at der skal være dokumenteret en årsagssammenhæng for, at en virksomhed kan blive gjort ansvarlig, og at kun skader, som er et resultat af aktiviteter udført efter direktivets ikrafttræden, kan medføre ansvar.

7.1.2. Grundlaget for meddelelse af påbud mv.

DI opfordrer bl.a. til en indsnævring af hvilke virksomheder og aktiviteter, der er omfattet af det ubetingede forurenereansvar, og til at der sker en geografisk afgrænsning. Der skal ikke kunne rettes påbud mod driftsherrer for alle typer af virksomheder, der ikke selv har forårsaget skaden. Muligheden for solidarisk hæftelse bør af denne årsag tages ud af forslaget, da det ellers vil kunne føre til en skævvridning mellem driftsherrer afhængig af deres forsikringsforhold, og da det generelt ikke lader sig gøre at fastsætte forsikringspræmier for denne type ansvar. *DI* mener desuden, at introduktionen af biodiversitetsskader kan vanskeliggøre mulighederne for at opnå forsikringer til en rimelig præmie.

Landboorganisationerne er betænkelige ved indførelsen af et objektivt ansvar og opfordrer til en nøjere gennemgang af hvilke typer af virksomheder, der bliver omfattet af direktivet.

7.1.3 Myndighedernes undersøgelses- og genopretningspligt mv.

KL finder, at direktivet medfører en væsentlig skærpelse af myndighedernes nuværende forpligtelser til at afværge miljøskade. *Københavns Kommune* mener, at forslaget introduktion af privatretlige og civilprocesretlige elementer i form af erstatningsret og øget vægt på domstolsbehandling kan betyde, at reglerne bliver mere komplicerede og håndhævelsen dyrere, langsommere og mere usikker, og at de økonomiske konsekvenser for kommunerne kan blive meget betydelige. *Amtsrådsforeningen* finder kravet til offentlig genopretning meget vidtgående og ikke tilstrækkeligt beskrevet, samtidig med at det er svært at vurdere, hvorvidt

proportionalitetsbetragtninger får betydning. Foreningen finder på den baggrund, at det ikke er muligt at foretage en vurdering af de økonomiske forhold.

DI og OFR mener, at der bør være en henvisning til proportionalitetsprincippet, således at det undgås, at uforholdsmæssigt omfattende foranstaltninger iværksættes (på forurenerens regning).

7.1.4. Finansiell sikkerhed

KL finder det rimeligt, at der stilles krav til økonomisk sikkerhedsstillelse, og at det er afgørende, at den enkelte kommune ikke sidder tilbage med regningen. *NOAH* og *DN* støtter også indførelsen af en obligatorisk sikkerhedsstillelse, men peger som alternativ til forsikring også på muligheden af, at der etableres fonde, der dækker omkostninger til genopretning. *Landboorganisationerne* er tilfredse med, at der ikke stilles krav om økonomisk sikkerhedsstillelse.

Forsikring og Pension peger bl.a. på behovet for større klarhed med hensyn til direktivets anvendelsesområde, især mht. direktivets definitioner og spørgsmålet om tilbagevirkende kraft, idet det har stor betydning for vurderingen af, i hvilket omfang virksomhederne på kortere eller længere sigt kan tilbydes at tegne egnede forsikringer, der dækker miljøansvaret og de betingelser, hvorunder sådanne forsikringer kan tegnes.

7.1.5. Klage

DN og *NOAH* støtter, at der indføres en klageadgang for organisationerne. *OFR* er imod og *Affaldsteknisk Samarbejde* er betænkelig. *KL* og *Landboorganisationerne* mener, at det bør være myndighederne, der afgør, om der skal træffes foranstaltninger. *Landboorganisationerne* mener, at retten til at få prøvet en sagen ved domstolene/nævn bør begrænses. *Bryggeriforeningen* foreslår, at organisationerne i stedet får lejlighed til at kommentere en påtænkt genopretning. *DI* mener, at direktivet bør indeholde klare og ens krav til, hvilke typer af "kvalificerede organer" der skal kunne rejse sager. *KL* og *Københavns Kommune* bemærker, at de administrative konsekvenser af forslaget kan blive betydelige.

7.1.6. Forældelse

Flere organisationer er betænkelige ved den foreslåede 5-årige forældelsesfrist, der først løber fra det tidspunkt, hvor der er iværksat foranstaltninger. *Landboorganisationerne*, *Dansk Industri*, *Rederiforeningen*, *Forsikring og Pension* og *Dansk Skovforening* ønsker desuden, at der indføres en absolut forældelsesfrist, således at skadevolderen ikke i en ubegrænset periode kan mødes med krav i anledning af en tidligere forvoldt miljøskade.

7.2. Høring i Specialudvalget for miljø

Forslaget blev drøftet på møde i specialudvalget for miljøspørgsmål d. 4. juni 2002, hvor der fremkom følgende supplerende bemærkninger i forhold til den tidligere høring:

Skadesbegrebet og genopretning

DN udtrykte bekymring over den danske holdning for så vidt angår ønsket om, at forskrifterne for genopretning af biodiversitetstab bør være vejledende, at der i forbindelse med niveauet for genopretning for jordskader fokuseres på sundhed og derfor ikke tages tilstrækkeligt hensyn til miljøet, samt at der er for stor fleksibilitet i ønsket om, at genopretning kun skal foretages i 'rimeligt' omfang. *DN* ønskede, at det danske krav om, at skaderne skal være 'konkrete og målelige' erstattes med et krav om, at de skal være 'iagttagelige'. *DN* foreslog, at man etablerede et

katalog med satellit-fotos af eksisterende nationale naturbeskyttelsesområder for at skabe grundlag for overvågningen.

GMO-skader

Greenpeace og *DN* var stærkt utilfredse med, at forslaget ikke indeholdt generelle regler om erstatning for GMO-skader, og bemærkede, at dette spørgsmål ikke var kommet med i revisionen af direktiv 2001/18 om udsætning af GMO netop med henvisning til dette forslag. *DN* fandt, at den danske holdning er svækket på GMO-området. *Greenpeace* ønskede traditionelle skader omfattet af direktivet, således at et konventionelt eller økologisk landbrug ville kunne få dækket et eventuelt tab af indtægt som følge af spredning af GMO-afgrøder fra en nærliggende mark. *Dansk Familielandbrug* og *Landboforeningerne* støttede, at forslaget ikke indeholdt sådanne regler, idet det var foreningernes opfattelse, at problemerne omkring spredning af GMO'er skulle løses i regi af Fødevarerministeriets regulering ('frøpakken') som led i fastsættelsen af krav i forbindelse med optagelse på sortlisterne.

Ansvarsfrihed

DN, *Det Økologiske Råd* og *Greenpeace* bifaldt det danske synspunkt om, at reglen om ansvarsfrihed i forbindelse med lovlige emissioner bør udgå. *Dansk Industri*, *Landboforeningerne* og *Danmarks Rederiforening* ønskede at fastholde reglen om ansvarsfrihed. *Dansk Familielandbrug* stillede spørgsmål om, hvorvidt jordbrug var omfattet, f.eks. i forhold til anvendelsen af lovlige pesticider. *Forsikring og Pension* undrede sig over, at *DK* støtter, at undtagelserne for ansvaret er slettet, idet man i forsikringsbranchen også på europæisk niveau har lagt vægt på, at disse ikke blev slettet.

Klageadgang

DN fremførte, at der bør være adgang til retlig prøvelse via domstolene.

Forsikring og Pension (FP) finder spørgsmålet om forsikringspligt centralt. *FP* finder, at indførelse af en obligatorisk forsikringspligt ikke nødvendigvis er en god ide, idet det man risikerer, at forsikrede virksomheder slækker på sine miljøstandarder. Ydermere er det et problem med forsikringer, at dem der "har orden i sagerne" kommer til at betale lige så meget, som dem, der ikke har, idet der må forventes at ske en vis standardisering af præmie-/forsikringsbetingelserne. Samtidig er det vigtigt, når ansvarsområdet defineres klart i direktivet, at dette område ikke beskrives for præcist for at give forsikringsselskaberne noget fleksibilitet. *Dansk Industri (DI)* udtrykte støtte over for F&P's synspunkter og fandt det endvidere afgørende, at ansvaret bliver afgrænset yderligere, ligesom *DI* finder det vigtigt, at der indføres en pligt for myndighederne til i et eller andet omfang at sikre, at der sker genopretning, hvis forureneren ikke kan ansvarliggøres eller identificeres. *Landboforeningerne* fandt det uklart, hvorvidt landbruget var omfattet eller ej, og ligeledes om man kunne pådrage sig et ansvar ved diffus forurening. Foreningen foreslog endvidere, at man ved opgørelse af de økonomiske omkostninger ved genopretning anlagde en cost-effectiveness analyse. *Økologisk Råd* fandt, at direktivforslaget må kunne medføre færre udgifter for det offentlige end tilfældet er i dag pga. ansvarsreglerne, og idet det offentlige allerede i dag rydder op i tilfælde, hvor forureneren ikke kan gøres ansvarlig.

På møde i specialudvalget den 20. november 2002 tilkendegav *Danmarks Rederi Forening (DRF)*, at foreningen ønsker skibstrafik undtaget fra ansvarsområdet, også fra en evt. forsikringspligt og tog et forbehold over for værdisætningsbegrebet. *Landboforeningerne* ønsker diffus forurening,

herunder luftforurening undtaget fra direktivet. *DN* fandt det ærgerligt, at *DK* arbejder for delvist at genindføre undtagelsen for tilladte aktiviteter.

På møde i specialudvalget d. 4. februar 2003 fremkom følgende supplerende bemærkninger i forhold til tidligere høringer: *Dansk Landbrug* spurgte til afgrænsningen af forslagens anvendelsesområde med hensyn til biodiversitetsskader opstået som følge af driftsændringer i landbruget, hvis disse driftsændringer ikke umiddelbart faldt indenfor de i direktivet oplyste omfattede aktiviteter (som eksempel nævntes afvanding).

Dansk Vand- og Spildevandsforening støttede, at der som udgangspunkt ikke bør gælde et objektivt forurenersansvar for godkendte emissioner. Der bør dog efter Foreningens opfattelse skelnes mellem forskellige godkendelsesordninger, idet det kan retfærdiggøres at pålægge operatørerne et objektivt ansvar selvom en aktivitet er godkendt, såfremt godkendelsesordningen ikke anses for at være tilstrækkelig god eller fleksibel i forhold til mulighederne for, at myndighederne løbende kan skærpe kravene. Anvendelse af pesticider og slam (særligt i vandindvindingsområder) nævntes som eksempler på aktiviteter, der på trods af godkendelsesordninger burde omfattes af det objektive ansvar. Heroverfor bemærkede *Dansk Landbrug*, at godkendelsessystemet for pesticider forventes forbedret indenfor den nærmere fremtid. Samtidig foreslår *Dansk Vand- og Spildevandsforening*, at non-profit virksomheder fritages for det objektive ansvar. Foreningen opfordrede til, at direktivet suppleres med retningslinier for anvendelsen af proportionalitetsprincippet, og at *DK* arbejder for at give myndighederne mulighed for at prioritere i genoprydningssatsen, som det f.eks. er muligt efter den danske jordforureningslov. Foreningen kunne ikke støtte Formandskabets forslag om, at myndighederne ikke behøver foretage genopretningsforanstaltninger, såfremt virksomheden ikke er forpligtet til at bære det fulde ansvar p.g.a. formildende omstændigheder.

Dansk Transport og Logistik samt *Oliebranchen* understregede begge, at det burde være en formildende omstændighed, når virksomheder handler indenfor rammer udstukket af myndighederne. *Oliebranchen* mente, at virksomhederne skulle have mulighed for at vælge den billigste løsning – også hvis dette indebærer at oprense fremfor at forebygge. *Oliebranchen* mente endvidere, at det var misvisende at tale om, at forslaget har til formål at stille virksomhederne konkurrencemæssigt ens, da bestemmelserne om genopretning i et vist omfang overlader til de enkelte medlemsstater at lægge niveauet.

Dansk Landbrug fandt, at Kommissionens opgørelse af potentielle medrudgifter i 'Euro pr. indbygger' var af begrænset relevans. *DI* bemærkede, at beskrivelsen af konsekvenser for erhvervslivet var tynd i forhold til beskrivelsen af konsekvenserne for myndighederne. *DI* understregede, at konsekvenserne for erhvervslivet afhænger af forudsigeligheden i systemet.

Greenpeace opfordrede Danmark til at tilslutte sig gruppen af lande, som ønsker nukleare anlæg omfattet af det objektive ansvar.

Sagen blev igen den 20. maj forelagt Miljøspecialudvalget. *Dansk Energi* spurgte til status for forhandlingerne for så vidt angår undtagelser fra det objektive ansvar, og understregede, at man kun kunne acceptere et objektivt ansvar, der svarede til det som var gældende i Danmark i dag. *Dansk Energi* stillede endvidere spørgsmål ved, om det vil med hensyn til sikkerhedsstillelse vil være muligt, at forsikre skader omfattet af direktivet.

Greenpeace understregede at man ønskede en form for obligatorisk ordning for finansiel sikkerhedsstilling, men var betænkelig ved om udformningen af en sådan kunne trække for langt ud, hvis den skal vedtages gennem en fælles beslutningstagen mellem Rådet og Europa-Parlamentet. *Greenpeace* fremhævede endvidere, at man ikke var tilhænger af en generel undtagelse for jordbrug og skovbrug, således som det hidtil har været dansk holdning. Direktivet har til formål at forhindre forurening, og undtagelserne bør derfor begrænses mest muligt.

Forsikring og Pension tilkendegav, at man var indstillet på at gå konstruktivt ind i forebyggelses diskussionen og i spørgsmålet om finansiel sikkerhedsstilling. Der mangler dog belysning af, hvad skadesomfanget i givet fald vil være. Der vil være nogle øvre begrænsninger på skadessummerne og en selvrisiko. Man er imod en egentlig forsikringspligt, og mener at en eventuel forsikringsordning bør suppleres af andre foranstaltninger, f.eks. en fond.

Oliebranchens Fællesråd og Dansk Industri mente ligeledes at der mangler oplysninger om de potentielle økonomiske omkostninger, og at direktivet mere klart bør afgrænse hvilke skader der kan være tale om samt hvilket erstatningsomfang det kan dreje sig om. *Dansk Industri* gjorde opmærksom på det konkurrencepres, som danske virksomheder er udsat for, dels på grund af den globale økonomiske afmatning og dels fordi mange danske virksomheder er små og mellemstore virksomheder, som har brug for at kunne disponere med en vis økonomisk sikkerhed. *Oliebranchens Fællesråd* mente at man bør definere klare øvre grænser ind for eventuelle erstatningssummer.

DAKOFA henledte opmærksomheden på deponeringsdirektivet, hvorfra man vil kunne hente erfaringer for så vidt angår finansiel sikkerhedsstilling.

Danske Maritime opfordrede til at Danmark til sin tid ikke overimplementerer direktivet, og at der så vidt muligt tilstræbes en ensartet gennemførelse i hele EU.

Dansk Skovforening anbefaler stærkt, at Danmark støtter Parlamentets ændringsforslag om at undtage land- og skovbruget der følger god land- og skovbrugspraksis.

Ad punkt 2. Forslag til revision af direktiv 97/68/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om foranstaltninger mod emission af forurenende luftarter og partikler fra forbrændingsmotorer til montering i mobile ikke-vejgående maskiner

Revideret notat

KOM (2002) 765
2002/0304 (COD)

Formålet er at skærpe de eksisterende udstødningsnormer for dieseldrevne motorer, der anvendes i mobile ikke-vejgående maskiner, og som har en effekt i området 18-560 kW (direktiv 97/68). Som eksempler på maskiner, der er omfattet af direktivet kan nævnes entreprenørmaskiner, landbrugsmaskiner (dog ikke traktorer), gaffeltrucks m.m. Landbrugs- og skovbrugstraktorer er dog indirekte omfattet, idet det af direktiv 2000/25, som omfatter disse køretøjer, fremgår, at grænseværdierne skal tilpasses til de grænseværdier, som vedtages ved ændringen af direktiv 97/68.

Kommissionen har beregnet, at såfremt der ikke gennemføres yderligere stramninger i udslippet fra de mobile ikke-vejpgående maskiner, herunder traktorer, så vil udslippet af NO_x og partikler fra disse køretøjer i 2020 ligge på niveau med udslippet fra vejtransporten (personbiler, varebiler, lastbiler, busser m.m). Det foreliggende forslag bygger i høj grad på ønsket om global harmonisering, og forslaget er udarbejdet i nært samarbejde med den amerikanske miljøstyrelse (EPA). Anvendelsesområdet er i forhold til det eksisterende direktiv udvidet til at omfatte visse jernbaneanvendelser (f.eks. vil de danske IC3-tog være omfattet) samt fartøjer på indre vandveje.

Nye skærpede normer foreslås indført i 2 trin (trin 3A og 3B). Trin 3A, som foreslås indført i perioden 2005-2007, omfatter alene en skærpelse af kravene til de gasformige forureninger (kulilte, kulbrinter og kvælstofoxider). Trin 3B, der foreslås indført i perioden 2010-2011, omfatter krav til partikeludslip, som forventes at forudsætte brug af partikelfiltre. I forslaget er indbygget forskellige fleksible ordninger, som har til formål at lempe tidsterminerne for mindre fabrikanter og for maskiner, der produceres i små serier.

1. Status

Kommissionen sendte den 30. december 2002 ovennævnte forslag til Parlamentet og Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Baggrunden for forslaget er blandt andet artikel 19 i direktiv 97/68, hvor det anføres, at Kommissionen inden udgangen af 1999 skal fremlægge forslag om en yderligere nedsættelse af emissionsgrænseværdierne.

| Grundnotat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 5. marts 2003.

| Forslaget har endnu ikke været behandlet i Europa-Parlamentet.

| Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på at nå en "generel indstilling".

2. Formål og indhold

Formål

Kommissionen anfører, at forslagens formål er at få vedtaget stramninger (trin 3A og 3B) af de eksisterende udstødningsnormer for dieseldrevne motorer, som anvendes i mobile ikke-vejpgående maskiner, og som har en effekt i området 18-560 kW (direktiv 97/68).

Som eksempler på maskiner, der er omfattet af direktivet kan nævnes entreprenørmaskiner, landbrugsmaskiner (dog ikke traktorer), gaffeltrucks m.m. Skibe og lokomotiver er ikke omfattet. Landbrugs- og skovbrugstraktorer er indirekte omfattet, idet det af direktiv 2000/25, som omfatter disse køretøjer, fremgår, at grænseværdierne skal tilpasses til de grænseværdier, som vedtages ved ændringen af direktiv 97/68.

De nuværende normer for mobile ikke-vejpgående maskiner er indført i to trin. Trin 1 trådte i kraft i perioden 31. december 1998 – 31. marts 1999, idet der blev fastsat forskellige ikrafttrædelsesdatoer for forskellige effektområder. Trin 2 indføres i perioden 31. december 2000 – 31. december 2003. Der blev i 2002 vedtaget en ændring af direktiv 97/68, således at det herefter også omfatter benzindrevne motorer med en effekt på 19 kW og derunder (direktiv 2002/88).

Miljømæssig begrundelse

Som begrundelse for at skærpe normerne for de mobile ikke-vejgående maskiner anfører Kommissionen, at de beregninger, der er foretaget i forbindelse med auto/olie II-programmet, har vist, at der på trods af de forbedringer i udslippet af forurenende stoffer fra vejtrafikken, som er konstateret i de senere år, og som vil blive forstærket i de kommende år, vil der være behov for yderligere reduktioner, især af stoffer som fører til dannelse af jordnær ozon (kulbrinter og kvælstofoxider (NO_x)) og partikler, for at leve op til de fremtidige luftkvalitetsnormer. Kommissionen har beregnet, at såfremt der ikke gennemføres yderligere stramminger i udslippet fra de mobile ikke-vejgående maskiner, herunder traktorer, så vil udslippet af NO_x og partikler fra disse køretøjer i 2020 ligge på niveau med udslippet fra vejtransporten (personbiler, varebiler, lastbiler, busser m.m.). Kommissionen fremhæver i øvrigt, at den teknik, der er udviklet til de dieselmotorer, der anvendes i lastbiler, i stor udstrækning vil kunne anvendes i motorer, der anvendes i ikke-vejgående maskiner.

Global harmonisering

Ved udarbejdelsen af det første sæt udstødningsnormer for mobile ikke-vejgående maskiner (direktiv 97/68) var der et nært samarbejde mellem EU-kommissionen og de amerikanske miljømyndigheder med henblik på at få tilpasset udstødningsnormerne i de to områder. Baggrunden er, at de motorer, der anvendes i mobile ikke-vejgående maskiner, i modsætning til lastbilmotorer, i stor udstrækning produceres til et globalt marked. Samarbejdet er fortsat, og det forslag, der nu er fremsat af Kommissionen, sigter i høj grad mod tilpasning til situationen i USA.

I USA er der også sket en trinvis indførelse af udstødningsnormerne for mobile ikke-vejgående maskiner, således at hvert trin ("tier") indeholder forskellige ikrafttrædelsestidspunkter for forskellige effektområder. Tier 1 er blevet indført i perioden 1996-1999; tier 2 i perioden 2001-2004 og tier 3 indføres i perioden 2006-2008. Tier 3 omfatter alene en skærpelse af kravene til de gasformige emissioner. (De amerikanske miljømyndigheder (US-EPA) har den 15. april 2003 fremlagt forslag til en yderligere skærpelse af grænseværdierne (tier 4), som foreslås implementeret i 2 trin i perioden 2011-2014, se nærmere i afsnit 6).

Elementer i Kommissionens forslag

a. Motoreffektområde

Effektområdet foreslås ændret fra 18-560 kW til 19-560 kW. Dette sker alene for at tilpasse EU-reglerne til gældende amerikanske regler.

b. Anvendelsesområde

Det har i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget været diskuteret, om lokomotiver skal omfattes af direktivet. Imidlertid er det sådan, at lokomotivmotorer typisk er væsentlig over 560 kW, og i USA er lokomotiver omfattet af speciel lovgivning. Kommissionen har derfor valgt i første omgang at undtage lokomotiver, men har tilkendegivet, at problemstillingen vil blive taget op i forbindelse med et review i 2006. Kommissionen præciserer, at visse jernbaneanvendelser er omfattet af direktivet. Det gælder f.eks. små motorer, som anvendes i "rail cars" (skinnebuser). De danske IC3-tog indgår i denne kategori. (Diskussionerne i Rådets miljøgruppe tyder i retning af, at der er flertal for allerede nu at udvide anvendelsesområdet til at omfatte alle lokomotiver)

Da Kommissionen i sin hvidbog om den fælles transportpolitik har udpeget transport på indre vandveje som en miljøvenlig transportform, har Kommissionen valgt at udvide anvendelsesområdet

til fartøjer, der anvendes på indre vandveje. Man har valgt udstødningsnormer, som indgår i den amerikanske lovgivning.

c. Testprocedurer

De udstødningsnormer, der indgår i det eksisterende direktiv, skal demonstreres overholdt ved anvendelse af en stationær kørecyklus. I det virkelige liv er transiente kørselsforhold (kørsel med varierende hastigheder) imidlertid mere almindelige. Sådanne kørselsforhold har speciel betydning for dannelsen af partikler. For at sikre størst mulig overensstemmelse mellem målinger foretaget i laboratoriet og under virkelige forhold, har EU-kommissionen og de amerikanske miljømyndigheder i fællesskab udviklet en transient kørecyklus. Denne kørecyklus skal være obligatorisk ved måling af partikeludslip, så snart trin 3B-værdierne træder i kraft. Til bestemmelse af de gasformige forureninger vil den eksisterende stationære kørecyklus fortsat være tilladt.

Testcyklussen er i øvrigt udformet, så den kan gennemføres på et såkaldt hvirvelstrømsdynamometer, som er væsentlig billigere end de i dag normalt anvendte vekselstrøms- og jævnstrømsdynamometre. På baggrund af arbejde udført inden for den internationale standardiseringsorganisation (ISO) tillades målinger ved transiente forhold både efter "full flow" og "partial flow"-metoden.

d. Udstødningsnormer og gennemførelsesdatoer

Forslaget indeholder to sæt af udstødningsnormer (trin 3A og 3B) for kulilte (CO), summen af kulbrinter og kvælstofoxider (HC+NO_x) og partikler. CO anses ikke for at udgøre noget væsentligt miljøproblem i relation til mobile ikke-vejgående motorer og medtages derfor ikke i de følgende overvejelser. Den følgende tabel viser de nuværende og de foreslåede udstødningsnormer for de forskellige effektområder.

	HC/NO _x eller HC+NO _x				Partikler			
	Direktiv 97/68		Forslag		Direktiv 97/68		Forslag	
kW	1	2	3A	3B	1	2	3A	3B
130-560	1,3/9,2	1,0/6,0	4,0	4,0	0,54	0,2	0,2	0,025
75-130	1,3/9,2	1,0/6,0	4,0	4,0	0,70	0,3	0,3	0,025
37-75	1,3/9,2	1,3/7,0	4,7	4,7	0,85	0,4	0,4	0,025
18/19-37	-	1,5/8,0	7,5	-	-	0,8	0,6	-

Udstødningsnormerne er angivet i g/kWh. De eksisterende udstødningsnormer (trin 1 og 2) indeholder separate værdier for HC og NO_x. I det nye forslag (trin 3) er de erstattet af værdier for summen af HC og NO_x. Baggrunden er ønsket om harmonisering med de gældende amerikanske regler. I forhold til trin 2 indeholder trin 3A alene en skærpelse af udstødningsnormerne for de gasformige komponenter (HC+NO_x), mens trin 3B alene indeholder en skærpelse af værdierne for partikler. Trin 3-værdierne svarer til en reduktion for NO_x på ca. 40% og en reduktion for partikler på ca. 90% i forhold til trin 2-værdierne.

For motorer i effektområdet 19-37 kW svarer trin 3A til de amerikanske tier 2 (der findes ikke nogen amerikansk tier 3). For motorer i effektområdet 37-560 kW svarer trin 3A til de amerikanske tier 3-værdier. (US-EPA har den 15. april 2003 fremlagt forslag om en yderligere skærpelse af grænseværdierne (tier 4), jf. afsnit 6).

Det er Kommissionens opfattelse, at overholdelse af trin 3B vil forudsætte brug af partikelfiltre. Opfyldelsen af trin 3B-kravene vil derfor kræve anvendelse af svovlfattig diesel. Kommissionen oplyser i den forbindelse, at man i god tid vil foreslå en ændring af brændstoffdirektivet (98/70), således at det udvides til at omfatte ikke-vejgående maskiner, og at der for denne kategori vil blive fastsat et maksimalt svovlindhold på 50 ppm.

De foreslåede ikrafttrædelsestidspunkter for de forskellige effektområder er anført i følgende tabel. Til orientering er anført ikrafttrædelsestidspunktet af de tilsvarende amerikanske normer (tier 2 for laveste effektområde og tier 3 for de øvrige effektområder).

	EU-forslag		USA
	3A	3B	tier 2/3
130-560	31/12 2005	31/12 2010	2006
75-130	31/12 2006	31/12 2010	2007
37-75	31/12 2007	31/12 2011	2008
18/19-37	31/12 2005	-	2004

Det fremgår, at de foreslåede datoer for trin 3A (bortset fra det laveste effektområde) svarer til de ikrafttrædelsesdatoer, der er vedtaget i USA. Når man har foreslået en senere dato for det laveste effektområde hænger det simpelt hen sammen med, at direktivforslaget næppe kan vedtages endeligt før omkring årsskiftet 2004/2005.

Der indgår i øvrigt en speciel udsættelse i forhold til de nævnte datoer på 4 år for motorer, der kører med konstant hastighed (kompressorer, elaggregater, vandingspumper m.m.). Det hænger sammen med, at denne kategori først er blev omfattet af direktivet ved den ændring, som blev vedtaget i 2002 (direktiv 2002/88) med ikrafttrædelsestidspunkt 31. december 2006.

Ikrafttrædelsesdatoerne for trin 3B er fastsat ud fra to kriterier. For det første finder Kommissionen det rimeligt, at industrien får en rimelig tid (i hvert tilfælde 4 år) mellem to sæt grænseværdier. For det andet tænkes der også for trin 3B på harmonisering med USA. Her vil diesel med lavt svovlindhold først være generelt tilgængelig i 2010 (vedrørende den aktuelle udvikling i USA, se afsnit 6). I EU skal svovlfri diesel (under 10 ppm svovl) være generelt tilgængelig allerede i 2005 og fra 2009 skal al diesel til vejtrafik være svovlfri.

Forslaget indeholder et sæt grænseværdier for fartøjer til indre vandveje. Fartøjerne er inddelt i 9 kategorier efter slagvolumen og nettoeffekt. Også i dette tilfælde har man baseret sig på gældende amerikanske regler. Der foreslås forskellige ikrafttrædelsestidspunkter i perioden 31. december 2006-31. december 2008 for de forskellige kategorier.

e. Fleksible ordninger

Kommissionen anfører, at der for producenter af ikke-vejgående maskiner, som ikke selv producerer motorer, kan opstå specielle problemer i forbindelse med indførelse af nye udstødningsnormer. Det gælder især for fabrikanter, der kun producerer et lille antal maskiner og for maskiner, der kun produceres i små serier. Efter Kommissionens opfattelse er der derfor behov for indførelse af fleksible ordninger. Kommissionens forslag indeholder en ordning, hvorefter udstyrsfabrikanten får mulighed for i en 4-5-årig periode at anvende motorer, der kun opfylder grænseværdierne i det foregående trin. Der er dog indført en begrænsning i det samlede antal

motorer svarende til 20% af en årsproduktion eller et højeste antal (50,100,150 eller 200), der afhænger af effektområdet.

Forslaget indeholder endvidere ligesom det eksisterende forslag en mulighed for at tillade markedsføring af motorer i 2 år, efter at nye udstødningsnormer er trådt i kraft, forudsat at motorerne er produceret før ikrafttrædelsesdatoerne for de nye normer. I forhold til det eksisterende direktiv er der sket en mindre ændring, idet der i det eksisterende direktiv anvendes formuleringen "op til 2 år" (i Danmark er fastsat en tidsperiode på 1 år). Kommissionen anfører, at der i USA anvendes fleksible ordninger af samme karakter, som i det foreliggende forslag.

f. Andre elementer i forslaget

Der indføres holdbarhedskrav. For motorer i effektområdet 19-37 kW skal udstødningsnormerne demonstreres overholdt efter 5.000 timer. For motorer over 37 kW er holdbarhedskravet 8.000 timer.

Der fastsættes et maksimalt svovlindhold på 10 ppm for det referencebrændstof, som skal anvendes ved typegodkendelse af trin 3B-motorer.

g. Revisionsklausul

Der indgår i Kommissionens begrundelse for forslaget en række usikkerheder om den fremtidige udvikling. Det har ført til, at Kommissionen i forslaget har indbygget en forpligtelse til senest den 31. december 2006 at fremlægge vurderinger af følgende forhold:

- tilgængelig teknik til at opfylde trin 3B,
- behov for yderligere fleksible ordninger,
- behov for separat prøvningsprocedure for jernbaneanvendelser,
- mulighed for at udvide anvendelsesområdet til alle jernbaneanvendelser,
- mulighed for at indføre skærpede krav til NO_x,
- behov for nyt sæt grænseværdier for fartøjer på indre vandveje, og
- behov for at udvide anvendelsesområdet til motorer under 19 kW og over 560 kW.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Forslaget er en skærpelse af et eksisterende direktiv, som pålægger Kommissionen at fremlægge forslag til skærpede udstødningsnormer. Forslaget vurderes på den baggrund at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Regler vedrørende forurening fra mobile ikke-vejgående maskiner indgår i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 667 af 14. september 1998, ændret ved bekendtgørelse nr. 844 af 11. oktober 2002. Kommissionens forslag vil kunne indføres i dansk lovgivning via en ændring af nævnte bekendtgørelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Forslaget vil få konsekvenser for produktionsprisen af de omhandlede maskiner. For trin 3B-motorer vil der endvidere i de fleste EU-lande komme ekstra udgifter til det anvendte brændstof, idet overholdelse af de foreslåede krav kræver anvendelse af brændstof med max. 50 ppm svovl. Dette vil ikke være tilfældet i Danmark, idet det allerede af den eksisterende danske

brændstofbekendtgørelse (nr. 77 af 15. januar 2001) fremgår, at svovlindholdet i diesel, der anvendes i mobile ikke-vejgående maskiner fra 2005 må være max. 50 ppm. Kommissionen har haft en konsulent til at vurdere de forventede prisstigninger og har på den baggrund udarbejdet følgende skøn for meromkostningerne pr. motor ved at opfylde trin 3A + trin 3B:

18-37 kW: 13.500 kr.
37-75 kW: 28.000 kr.
75-130 kW: 40.000 kr.
130-560 kW: 63.000 kr.

Kommissionen anfører, at de nævnte priser formentlig er overvurderet, idet tilsvarende beregninger fra USA viser langt lavere værdier.

Kommissionen har også udarbejdet et skøn over livstidsomkostningerne ved at skifte fra diesel med svovlindhold på 1000 ppm til 50 ppm. Her er resultaterne:

18-37 kW: 2.200 kr.
37-75 kW: 5.300 kr.
75-130 kW: 10.700 kr.
130-560 kW: 37.500 kr.

De væsentligste maskiner, som er omfattet af det foreliggende forslag, er entreprenørmaskiner, mejetærskere og trucks. Da det må forventes, at indholdet af det endelige forslag automatisk overføres til direktiv 2000/25 om forurening fra traktorer, vil disse køretøjer blive inddraget i de videre vurderinger.

Teknologisk Institut har for Miljøstyrelsen i 2002 udarbejdet en opgørelse over forureningen fra ikke-vejgående maskiner. Der er i den forbindelse udarbejdet en oversigt over det typiske årlige salg af disse maskiner:

	<u>19-37 kW</u>	<u>37-75 kW</u>	<u>75-130 kW</u>	<u>130-560 kW</u>
Traktorer	-	1100	1500	300
Entreprenørmaskiner	450	650	400	50
Mejetærskere	-	-	50	350
Trucks	30	370	100	-

Ved at sammenholde det årlige salg af de forskellige kategorier med de af Kommissionen anførte skønnede meromkostninger pr. motor kan de samlede årlige merudgifter til anskaffelse af nye maskiner opgøres til at ligge i størrelsesorden 190 mio. kr., fordelt med ca. 110 mio. kr. for nye traktorer, ca. 25 mio. kr. for nye mejetærskere, ca. 40 mio. kr. for nye entreprenørmaskiner og ca. 15 mio. kr. for nye trucks.

Den foreliggende statistik gør det ikke muligt at opgøre omkostningerne for stat, kommune og amter, men meromkostningerne skønnes for hovedpartens vedkommende at skulle bæres af landbrug og entreprenører.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring til 26 interessenter. Der er modtaget 5 svar.

Kommunernes Landsforening og Banestyrelsen er generelt positive over for forslaget. MAN B&W fremhæver betydningen af internationalisering af emissionsregler og henviser i øvrigt til de kommentarer, som er udsendt af den europæiske brancheorganisation af motorfabrikanter (Euromot). Brancheorganisationen er generelt positiv over for forslaget, således som det er fremlagt af EU-kommissionen.

Københavns Kommune foreslår, at de skærpede partikelkrav (trin 3B) allerede indføres i trin 3A. Dette kan efter kommunens opfattelse ske ved, at man i hele EU sænker svovlindholdet i dieselolie til 50 ppm. Kommunen finder i øvrigt, at det bør være forpligtende at anvende den transiente kørecyklus allerede ved trin 3A, og at den skal anvendes både ved måling af partikler og gasformige forureninger.

DSB oplyser, at man har målt aktuelle kørselsmønstre på ældre skinnebusser (MR) og nyere IC3-tog, og at disse informationer er videregivet til Kommissionen. DSB konkluderer, at det aktuelle kørselsmønster for de ældre skinnebusser stemmer meget godt overens med den 3-mode cyklus (F), som er defineret af den internationale standardiseringsorganisation (ISO) for jernbanedrift. For de nyere IC3-tog er der imidlertid meget store afvigelser fra denne cyklus. Her svarer de aktuelle kørselsforhold mere til de kørselsforhold, der anvendes ved test af lastbiler (ESC 13-mode test). DSB finder dog, at Kommissionens forslag om at anvende en 8-mode test (C1) er en væsentlig forbedring i forhold til anvendelse af F-testen. DSB tilføjer, at man for togdrift kunne ønske sig målinger i "belastet tomgang", som er relevant i forbindelse med stationsophold. DSB har i øvrigt medsendt en række opklarende spørgsmål vedrørende direktivteksten blandt andet om muligheden for i fremtiden at anskaffe mere miljøvenlige motorer end fastsat i direktivet, ikrafttrædelsestidspunkter, muligheden for at komme ind under de fleksible ordninger, holdbarhedskrav, udskiftning af motorer og referencebrændstof.

På møde i specialudvalget (miljø) den 7. februar 2003 blev fremsat enkelte bemærkninger af redaktionel karakter. Disse er indført i teksten.

På møde i specialudvalget (miljø) den 20. maj 2003 fremkom følgende bemærkninger:

Det Økologiske Råd kunne støtte den danske holdning om, at alle lokomotiver bør være omfattet af direktivet, bla. da man ellers ville kunne risikere spekulation i at vælge motorer med effekt over grænseværdiområdet. *Det Økologiske Råd* opfordrede endvidere til, at Danmark arbejdede for en yderligere fremskyndelse af indfasningen af trin 3B.

Punkt 3. Forslag til revision af Europa Parlamentets og Rådets beslutning om en overvågningsmekanisme for emissioner af drivhusgasser i Fællesskabet og om gennemførelsen af Kyoto Protokollen.

Revideret notat

KOM (2003) 51 endelig

Forslaget til revision ligger i forlængelse af EU's beslutning om ratifikation af Kyoto-Protokollen (KP) og må anses for nødvendig for at EU som part til Kyoto-protokollen kan leve op til sine rapporteringsforpligtelser under Protokollen, idet der med forslaget indføres et nyt regelsæt for EUs overvågningsmekanisme, som afspejler de rapporteringsregler og retningslinjer som implementeres under FN's Klimakonvention (UNFCCC) og Kyoto-Protokollen (KP).

EU's overvågningsmekanisme på klima området er oprettet for at implementere og administrere regler, procedurer mv., som gør at EU med basis i medlemsstaternes oplysninger, kan rapportere som part til UNFCCC og KP. Mekanismen har således til formål at fremskaffe yderligere information om fremskrivninger af emissioner udført både for medlemsstater og EU på et harmoniseret grundlag og at opstille rapporteringskrav i relation til implementeringen af byrdefordelingsaftalen mellem fællesskabet og medlemsstaterne

1. Status

Kommissionen oversendte 11. februar 2003 forslaget til Europa-Parlamentet og Rådet. Forslaget har hjemmel i traktatens artikel 175, stk. 1 og skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i traktatens artikel 251.

Grundnotat om forslaget var indeholdt i oversendelsen af samlenotat til Folketingets Europaudvalg d. 21. februar 2003, som led i forberedelsen af rådsmødet (Miljø) d. 4. marts 2003, hvor forslaget blev præsenteret for Rådet af Kommissionen.

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om forslaget.

Forslaget er på dagsordenen for Rådsmødet (Miljø) 13. juni 2003 med henblik på en politisk debat.

2. Formål og indhold

Forslaget ligger i forlængelse af EU's beslutning om ratifikation af Kyoto Protokollen af 4. marts 2002 og rådsbeslutning 2002/358/EØF af 25. april 2002, idet forslagets gennemførelse må anses for nødvendig for at EU som part til Kyoto-protokollen, for at EU som part kan leve op til sine rapporteringsforpligtelser under Protokollen.

Den 16. maj 2002 vedtog Folketinget, at Danmark skulle ratificere Kyoto-protokollen.

Kommissionen anfører, at forslagets formål er, at

- indføre et nyt regelsæt for EUs overvågningsmekanisme, som afspejler de rapporteringsregler og retningslinjer som implementeres under FN's Klimakonvention (UNFCCC) og Kyoto-Protokollen (KP). EU's overvågningsmekanisme på klima området er oprettet for at implementere og administrere regler, procedurer mv., som gør at EU med basis i medlemsstaternes oplysninger, kan rapportere som part til UNFCCC og KP.
- fremskaffe yderligere information om fremskrivninger af emissioner udført både for medlemsstater og EU på et harmoniseret grundlag
- angive rapporteringskrav i relation til implementeringen af byrdefordelingsaftalen mellem fællesskabet og medlemsstaterne.

Udgangspunktet for forslaget er, at overvågningsmekanismens nuværende regelsæt skal opdateres med de regler, som er vedtaget for at implementere de beslutninger, der er vedtaget i henhold til UNFCCC og KP.

I hovedtræk indebærer forslaget:

- 1) at medlemsstaterne som hidtil skal planlægge og implementere nationale programmer for at reducere udledningen af drivhusgasser. Bestemmelserne opdateres imidlertid således, at det kræves, at de nationale programmer indeholder en nærmere defineret række oplysninger (jf. forslagens art. 3, stk. 2) og at der indføres en informationsprocedure omkring de nationale programmer til udveksling af oplysningerne i Fællesskabet.
- 2) at medlemsstaterne som hidtil årligt skal rapportere de nationale opgørelser af drivhusgasser til Kommissionen, på en sådan måde og efter en tidsplan der gør det muligt for EU at opfylde sine rapporteringsforpligtelser overfor UNFCCC og KP. Listen med de oplysninger, der årligt skal indrapporteres foreslås udvidet og ændret, for at opfylde kravene i Kyoto Protokollen og for at forbedre datasættet til brug for EU's bestræbelser på yderligere at harmonisere medlemsstaternes indberetninger af politikker og foranstaltninger samt fremskrivninger.
- 3) at fristen for medlemsstaternes indrapportering ændres.
- 4) at medlemsstaterne til brug for bedømmelsen af den fremtidige udvikling skal rapportere til Kommissionen hvert andet år om politikker og virkemidler og nationale fremskrivninger af emissioner.
- 5) at Kommissionen årligt skal udarbejde EUs emissionsopgørelse i samarbejde med og på basis af medlemsstaternes rapporteringer. Det foreslås endvidere, at Kommissionen skal udarbejde et "Fællesskabs opgørelsessystem" til sikring af kvaliteten af opgørelserne.
- 6) at Medlemsstaterne inden den 31. december 2004 skal indføre nationale opgørelsessystemer. (Det er vedtaget under Kyoto Protokollen, at der skal udarbejdes et nationalt opgørelsessystem "National Inventory Systems" til sikring af kvalitet på nationalt niveau inden 1. januar 2007).
- 7) at Kommissionen årligt i konsultation med medlemsstaterne skal vurdere fremskridt med hensyn til at opfylde forpligtelser under KP, og at Kommissionen som hidtil skal fortsætte den årlige indberetning heraf til Parlamentet og Rådet.
- 8) at Kommissionen udarbejder en rapport om Fællesskabets påviselige fremskridt inden udgangen af 2005, som krævet i Kyoto-protokollens art. 3, stk. 2.
- 9) at EU og medlemsstaterne skal etablere registre til at føre regnskab for drivhusgaskvoter, som følge af kravene hertil i Kyoto Protokollen, og at det særlige EU register for kvoter som følge af bestemmelserne i EU's kommende direktiv om et kvotehandelssystem for drivhusgasser, inkorporeres i det register, der kræves efter Kyoto Protokollen.
- 10) at alle oplysningerne i medlemsstaternes registre skal være tilgængeligt for den centrale administrator, der skal overvåge transaktionerne i EU's kommende kvote handelssystem.
- 11) at basisåret for medlemsstaternes emissioner af HFC, PFC og SF6 (de industrielle drivhusgasser) fastsættes til året 1995 i overensstemmelse med Kyoto Protokollens art. 3, stk. 8.
- 12) at Kommissionen senest 31. december 2006 til UNFCCC skal indsende Fællesskabets og medlemsstaternes tildelte mængde i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's beslutning om ratifikation af Kyoto Protokollen (beslutning 2002/358/EØF). Herved fastlægges de absolutte tal for emissioner, som med KPs reduktionsprocenter, giver KP-forpligtelsen i absolutte tal.
- 13) at medlemsstaterne efter gennemførelse af den internationale evaluering af de årlige emissionsopgørelser for hvert år af Kyoto Protokollens forpligtelsesperiode, trækker en mængde

kvoter tilbage, svarende til deres nettoemissioner, for at sikre overholdelse af medlemsstaternes reduktionsforpligtelse.

- 14) at et nøje og nærmere fastlagt samarbejde mellem medlemsstaterne og Kommissionen skal etableres i forbindelse med procedurene under KP, således at der sker en effektiv koordinering i forbindelse med udarbejdelsen af medlemsstaternes og EUs emissionsopgørelser og i forbindelse med den internationale granskningsprocedure og eventuelle korrektioner af disse opgørelser samt i forbindelse med udarbejdelse af rapporten som skal påvise fremskridt ("Demonstrable progress") i 2005.
- 15) at Kommissionen fortsat skal assisteres af en Komité for overvågningsmekanismen.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Fællesskabet og dets medlemsstater er parter i Kyoto-protokollen. Ved beslutning 2002/358/EF har medlemsstaterne vedtaget at ville opfylde deres forpligtelser i henhold til Kyoto-protokollen i fællesskab og fastlagt forskellige begrænsnings/reduktionsmål for hver enkelt medlemsstat, hvorved de bidrager til Fællesskabets samlede opfyldelse af de internationale juridisk bindende forpligtelser.

Kommissionen anfører, at forslaget afbalancerer hensynet til, at Fællesskabet som part til klimakonventionen og Kyoto-protokollen har brug for rettidigt, fuldstændigt, konsistent og nøjagtigt at kunne opfylde sine rapporteringsforpligtelser og derfor har brug for årsrapportering fra medlemsstaternes side. På den anden side at det først og fremmest vil være medlemsstaternes opgave at rapportere de årlige emissioner.

I forhold til proportionalitetsprincippet vurderedes det på tidspunktet for vedtagelsen af beslutning 93/389/EØF, at en fællesskabshandling på dette område i form af en beslutning blev anset for at stå i rimeligt forhold til det forfulgte mål. Formålet med forslaget er at erstatte beslutning 93/389/EØF.

Kommissionen er derfor af den opfattelse, at forslaget er afbalanceret m.h.t. effektivitet, nærhed og proportionalitet.

Regeringen er generelt enig i denne vurdering.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Indtil nu har indhentning af data til brug for rapporteringen og opgørelserne af Danmarks drivhusgas emissioner ikke været lovreguleret, men har hvilet på et aftalegrundlag mellem staten og de berørte sektorer.

Kompleksiteten og datamængden, der skal indberettes øges imidlertid med dette forslag. Endvidere tilsiger forslagets tilsigtede tilknytning og samordning med kvotedirektivets kontrolmekanisme også, at dataindberetningen fra virksomhederne systematiseres yderligere og indsættes i en regulering, der samlet fastlægger kravene til opbygning af de danske emissionsopgørelser og gennemførelse af vores internationale rapporteringsforpligtelser.

I forbindelse med den øvrige implementering af Kyoto-protokollen samt implementeringen af kvotehandelsdirektivet, vil det derfor være naturligt at fastsætte det nødvendige hjemmelsgrundlag til også at kunne sikre overholdelsen af Danmarks overvågnings- og rapporteringsforpligtelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Kommissionen finder ikke, at det nærværende forslag vil medføre betydelige meromkostninger, idet der er tale om en revision af et forslag, der allerede er implementeret nationalt, ligesom de nye rapporteringskrav, der fastlægges i forslaget, udspringer af rapporteringskrav i henhold til Kyoto-protokollen, som medlemsstaterne også bilateralt har ratificeret.

Miljøstyrelsen vurderer dog, at forslaget medfører en ikke ubetydelig udvidelse af rapporteringen af fremskrivninger til EU i forhold til den gældende beslutning, ligesom forslagets art. 7, stk. 4 også fastlægger en obligatorisk ordning for opfyldelse af medlemsstaternes Kyoto forpligtelse, som ikke følger af Kyoto-protokollen. Det må forventes, at disse forslag medfører økonomiske og administrative konsekvenser, som ikke udspringer af hverken Kyoto-protokollen eller den tidligere EU beslutning.

Staten

Forslaget om årlig tilbagetrækning af kvoter svarende til de årlige nettoemissioner, kan medføre øgede omkostninger i form af de potentielle kapitalomkostninger (fortrinsvis i form af rentetab) som afdækningskøb af kvoter kan medføre. Da det endnu ikke vides, hvordan Danmarks kvoteindkøb vil foregå – og hvordan kvoterne optjent fra JI og CDM-projekterne vil indløbe til Danmarks "kvotekonto", kan størrelsesordenen af et eventuelt rentetab dog ikke på nuværende tidspunkt opgøres.

Baggrunden herfor, er at beslutningsforslagets art. 7, stk. 4 om opfyldelse af reduktionsmålet opererer med en anden tidshorisont, end den som ligger i Kyoto-protokollen. Hvor Kyoto-protokollen opererer med, at landenes samlede 5-årige emissioner og tildelte kvoter skal balancere ved udgangen af første forpligtelsesperiode i 2012, opererer beslutningsforslaget med, at emissioner og kvoter skal balancere år for år. Dette krav skærpes i beslutningsforslaget, således at de samlede emissioner årligt skal balancere med tildelte og indkøbte kvoter i hele perioden.

Samarbejdet i overvågningsmekanismen vil endvidere skulle intensiveres. I første omgang vil en række retningslinjer og procedurer skulle revideres og udbygges, derefter skønnes driften af overvågningsmekanismen i forhold til nu at være betydeligt mere ressourcekrævende end den nuværende. Endvidere vil byrden i forbindelse med rapportering, være større og mere tidspresset end hvis DK alene skulle rapportere til Klimakonventionen.

Det skønnes at arbejdsbyrden vil kræve en forøgelse af ressourcerne til rapportering og overvågning på op til 4 årsværk, jf. beslutningsforslag nr. 91 af 3. april 2002 om Danmarks ratifikation af Kyoto-protokollen som Folketinget vedtog den 16. maj 2002.

Det bemærkes, at der ikke i den økonomiske vurdering er taget stilling til de økonomiske og administrative konsekvenser af implementering af EU's kommende kvotehandelsdirektiv, herunder etablering af nationale kvoteregistre og dette direktivs øvrige sammenhæng med beslutningsforslagets udmøntning.

Kommuner og amter

Der vurderes ikke at være særskilte administrative eller økonomiske konsekvenser af forslaget for amter og kommuner.

Erhvervslivet

Det er i forslaget uklart om og i givet fald i hvilket omfang Kommissionen vil søge at gennemføre harmonisering af medlemslandenes emissionsopgørelser med henblik på at gøre opgørelserne additive på opgørelsesformatets højeste detaljeringsniveau. Da et af formålene med revisionen af beslutningen er at gøre rapporteringen mere transparent og standardiseret, må det imidlertid forventes, at Kommissionen via det hjemmelsgrundlag der er indsat i beslutningens art. 3 og art. 8 vil søge at få fastlagt krav hertil, som vil kunne medføre øgede krav til virksomhedernes rapportering af data til staten. Omfanget vil afhænge af den konkrete udmøntning, og kan således ikke på nuværende tidspunkt normeres.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet såvel i Danmark som i EU under ét.

5. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 26. februar 2003 til 73 antal interessenter.

Der er kommet substantielle høringssvar fra flere høringssparter i energi og kraftvarmesektoren samt vindmølleindustrien, hvorimod øvrige sektorer eller offentlige myndigheder generelt ikke har haft bemærkninger til forslaget.

Overordnet finder El- og Kraftvarmeselskaberne, at det er vigtigt at sikre, at de nationale opgørelser standardiseres, således at de er fuldstændige, nøjagtige og indbyrdes sammenlignelige. Forsyningsselskabet Eltra vurderer endvidere samlet, at revisionsforslaget langt fra opfylder de behov og krav, der vil blive aktuelle når drivhusgas-kvotehandelsystemet træder i kraft.

Dansk Energi og Elkraft System finder, at en rapportering af data for danske emissioner kræver, at der findes metoder til opgørelse af disse gasser på nationalt plan.

Vindmølleindustrien finder det overordnet positivt og vigtigt, at EU's kommende overvågningsmekanisme resulterer i et ensartet og gennemskuelig rapportering.

De øvrige høringssparter har ikke haft bemærkninger til forslaget.

På mødet i specialudvalget d. 20. maj 2003 fremkom følgende bemærkninger:

Greenpeace støttede ikke den danske holdning om, at medlemsstaterne "ikke påføres uforholdsmæssigt bebyrdende eller omkostningskrævende forpligtelser". *Greenpeace* udtrykte således støtte til Kommissionens forslag om, at emissionerne årligt skal balancere med tildelte og indkøbte kvoter i hele perioden 2008-2012. *Greenpeace* støttede endvidere, at medlemsstaterne hvert andet år skal udforme emissionsfremskrivninger. *Greenpeace* så endvidere gerne, at forslaget frist for etablering af det nationale emissionsopgørelsessystem fastholdes til at være 31/12 2004. *Det Økologiske Råd* tilsluttede sig *Greenpeace* i ovennævnte synspunkter.

Oliebranchens Fællesråd og *Dansk Industri* var enig i den danske holdning.

Elkraft System ønskede en præcisering af, hvori uhensigtsmæssigheden i kravene til tidsfrister for rapporteringen egentlig foreligger.

Ad punkt 4. Forslag til Fællesskabets kemikaliereregulering.

Nyt notat

1. Status

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på udveksling af synspunkter.

Kommissionen har ikke fremsendt noget forslag til Rådet, men Kommissionen har den 7. maj 2003 lagt et forslag til ny kemikaliereregulering ud på internettet til høring. Høringsfristen er otte uger.

Kommissionen fremlagde den 27. februar 2001 en hvidbog om en strategi for den fremtidige kemikaliepolitik.

På Rådsmødet (miljø) den 7.- 8. juni 2001 vedtog miljøministrene rådskonklusioner, hvori man opfordrede Kommissionen til inden udgangen af 2001 at fremlægge sine forslag til et enkelt klart og gennemsigtigt regelsæt med henblik på at iværksætte den kemikaliestrategi, som Kommissionen havde præsenteret i form af en hvidbog. Miljøministrene opfordrede Kommissionen til i forbindelse med dette arbejde:

- at undersøge sammenhængen med anden lovgivning på andre områder med henblik på at undgå dobbeltarbejde og skabe det samme beskyttelsesniveau på alle områder
- at undersøge om der indenfor REACH systemet skal indføres et enkelt/simpelt register, der skal omfatte stoffer, der produceres i mængder under 1 ton
- at undersøge, hvordan man kan udvikle screening procedurer til en effektiv identifikation af kemikalier med potentielt skadelige egenskaber
- at undersøge, hvordan man kan udarbejde kriterier for klassifikation af stoffer i problemkategorier
- nærmere at undersøge datakrav for stoffer produceret i mængder under 10 tons
- at udvikle procedurer, der kan anvendes af myndigheder og industri til at forenkle identifikationen af undersøgelsesstrategier og reducere behovet for dyreforsøg
- at undersøge realistiske midler til at forenkle proceduren og udnytte de oplysninger der er til rådighed
- at tilføje PBT (persistente, bioakkumulerende og giftige stoffer) og VPVB (meget persistente og stærkt bioakkumulerende stoffer) til de grupper af problematiske stoffer der hører under autorisationsordningen
- at overveje at lade kendte hormonforstyrrende stoffer være omfattet af autorisationsordningen, når der er fastlagt videnskabeligt gyldige undersøgelsesmetoder og kriterier samt undersøge om andre stoffer med problematiske egenskaber som f.eks. allergifremkaldende og kronisk toksiske stoffer skal omfattes af autorisationsordningen
- at samordne bidraget til det internationale arbejde med det globalt harmoniserede klassificerings- og mærkningssystem og analysere dets konsekvenser for fællesskabslovgivningen
- at undersøge hvordan en central kemikalieenhed som f.eks. et udvidet ECB bedst kan oprettes og finansieres
- at udvikle mekanismer og fastsætte praktiske regler gennem hvilke industrien gør testdata og andre oplysninger tilgængelige for at undgå gentagelser af undersøgelser
- at undersøge mulighederne for at sikre effektiv gennemførelse

På baggrund af en debat på Rådsmødet (miljø) den 9. december 2002 om de overordnede principper for den fremtidige kemikalielovgivning i den Europæiske Union fremlagde formanden sine konklusioner, nemlig at Rådet

- bekræftede sine konklusioner vedtaget på Rådsmødet den 7. juni 2001. var enige om, at en ny autorisationsordning også skal omfatte PBT og vPvB stoffer og lægger vægt på, at det overvejes at lade andre grupper af problematiske stoffer så som hormonforstyrrende stoffer omfatte af ordningen.
- anerkendte vigtigheden af at erstatte farlige stoffer med mindre farlige alternativer og vigtigheden i at fremme nyskabelser herunder udvikling af mindre farlige stoffer og alternative teknikker.
- lagde vægt på behovet for effektive og passende sanktioner og at mangel på tilstrækkelige data med henblik på registrering fører til, at de pågældende stoffer ikke kan markedsføres
- understregede betydningen af effektiv overvågning, gennemførelse og håndhævelse.
- var enige om behovet for særlig vejledning for små og mellemstor virksomheder og "downstream brugere" (d.v.s. professionelle brugere) og at der skulle gøres en indsats for at bistå disse virksomheder i deres gennemførelse af lovgivningen
- var desuden enige om, at det nye system skulle dække alle problematiske anvendelser af kemiske stoffer i produkter (artikler).
- bekræftede, at Rådet (miljø) ville prioriterer sagen højt

2. Formål og indhold

Kommissionen har ikke oversendt noget forslag til Rådet endnu.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kemikaliepolitikken er en væsentlig del af det indre marked i EU, og en fælles ny regulering af kemikalier er derfor i fuld overensstemmelse med såvel subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Da forslaget endnu ikke foreligger, kan der ikke redegøres præcist for konsekvenserne for Danmark. Forslaget vil dog efter alt at dømme føre til lovgivningsændringer i Danmark.

5. Høring

Kommissionen har lagt et foreløbigt udkast til kemikalieregulering ud på internettet til høring. Da der ikke endnu foreligger et endeligt forslag er forslagene ikke sendt i høring i Danmark endnu.

På mødet i specialudvalget d. 20. maj 2003 fremkom følgende bemærkninger:

Forbrugerrådet støttet af Greenpeace ønskede, at regeringen klart skulle tilkendegive, at kemiske stoffer i alle varer og forbrugerprodukter skal omfattes af den nye lovgivning og opfattede ordlyden i den kommenterede dagsorden som mindre forpligtende end ordlyden i Miljørådets konklusioner fra 2001. *Det Økologiske Råd* støttede denne holdning og foreslog "i princippet" slettet i 1. sætning af sidste afsnit under den danske holdning, således at det fremgår krystalklart af den danske holdning, at farlige kemiske stoffer i varer og forbrugsprodukter skal være omfattet af den nye lovgivning. Desuden tilkendegav *Det Økologiske Råd* endvidere at allergifremkaldende stoffer også burde være omfattet. *Det Økologiske Råd* ønskede endvidere, at regeringen tog stilling til USA's forsøg på at undergrave REACH-systemet.

Dansk Industri mente, at der kunne vise sig at være problemer med tidsplanen i 4. sidste afsnit under den danske holdning, og var især usikre på dette i forbindelse med princippet om "no data no marketing".

Danmarks Naturfredningsforening var tilfredse med den danske holdning og herunder i at PBT og VPVB skal tilføjes til de grupper af problematiske stoffer, som skal omfattes af autorisationsordningen. *Danmarks Naturfredningsforening* støttede endvidere at hormon- og allergifremkaldende stoffer skal omfattes, at princippet om "no data no marketing" skal gælde, og farlige kemiske stoffer i varer og forbrugsprodukter skal omfattes.

Forbrugerrådet spurgte til om Danmark laver et høringssvar til Kommissionens internethøring.

Punkt 5. Forslag til revision af forordning (EF) 2037/2000 om stoffer, der nedbryder ozonlaget

Revideret notat

Kom (2002) 642 endl.

1. Status

EU-kommissionen sendte den 27. november 2002 ovennævnte forslag til Parlamentet og Rådet. Forslaget har hjemmel i traktatens artikel 175 stk. 1 og skal vedtages i fælles beslutningstagen mellem Rådet og Parlamentet jf. traktatens artikel 251.

Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget. Parlamentets miljøudvalg har vedtaget betænkning 30. april 2003. Parlamentet forventes at vedtage sine ændringsforslag i 1. læsning på plenarforsamlingen i juni.

Grundnotat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 10. februar 2003. Forslaget blev forelagt til orientering for Folketingets Europaudvalg på samrådet d. 28. februar 2003. Folketingets Europaudvalg gav regeringen forhandlingsoplæg for forslaget på samrådet d. 7. april 2003.

Forslaget var på dagsordenen for Rådsmøde (miljø) d. 4. marts 2003 til præsentation ved Kommissionen.

Formandskabet vil eventuelt sætte forslaget på dagsordenen for Rådsmødet (miljø) d. 13. juni til endelig vedtagelse. Det forudsætter dog, at Parlamentets plenarforsamling forinden har vedtaget sin udtalelse efter 1. læsning. Der er opnået politisk enighed om en fælles holdning i Coreper, og der er endvidere også politisk enighed om, at man vil kunne acceptere Parlamentets ændringsforslag, hvis plenarforsamlingen vedtager de ændringsforslag, som er fremsat at Parlamentets miljøudvalg.

2. Formål og indhold

Formålet med de foreslåede ændringer af forordning 2037/2000 er at løse nogle problemer, der har vist sig ved administrationen af forordningen.

Første ændring vedrører halon og betyder, at der kan fastlægges tidsplaner for reduktion af halonanvendelse til kritiske anvendelser, når forordningens bilag VII gennemgås. Formålet er at fremme en dynamisk udfasning af haloner, når der identificeres alternativer til kritiske anvendelser.

Den anden ændring vedrører udførsel af halon. Formålet er at reducere udslippet af halon, begrænse den globale halonproduktion, og gøre transporten af haloner til kritiske anvendelser i andre lande mere sikker. Baggrunden er at alle ikke kritiske anvendelser af halon skal ophøre inden den 31. december 2003. Mindre cylindre med halon har i vid udstrækning indgået i det brandslukningsudstyr, som skal fjernes. Sådant udstyr er ikke godkendt til transport i mange lande, og omfattende flytning af disse mindre cylindre anses for usikker. Eksport af aftappet halon vil kunne erstatte produktion af halon i udviklingslandene, og mindske risikoen for at halon forsætligt slippes ud i atmosfæren i forbindelse med nedtagning af anlæg. Kommissionen ville være i stand til at spore, om halonudførsler bliver anvendt til kritiske anvendelser i indførselslandet, da halon som et kontrolleret stof ville kræve et eksportgodkendelsesnummer.

Den tredje ændring vedrører udførsel af kontrollerede stoffer eller produkter, der indeholder kontrollerede stoffer. Formålet med ændringen er at muliggøre eksporten af visse produkter som for eksempel brugte fly og køretøjer som indeholder skum opblæst med CFC. Kommissionen angiver at det var hensigten med forordning 2037/2000 kun at begrænse udførslen af brugt CFC-holdigt køle- og luftkonditioneringsudstyr og ikke andre produkter og udstyr, der indeholder CFC-blæst skum, og at det derfor er nødvendigt at ændre artikel 11 for at leve op til intentionen.

Den fjerde ændring vedrører bestemmelserne om nye stoffer i artikel 22 og bilag II til forordning 2037/2000. For at opfylde forpligtelserne i henhold til Montreal-protokollen skal de fleste bestemmelser, der gælder for kontrollerede stoffer, også gælde for det nye stof bromchlormethan. I praksis vurderes ændringen ikke at få betydning da bromchlormethan ifølge forordning 2037/2000 allerede er forbudt at producere, markedsføre og anvende.

De foreslåede ændringer til forordning 2037/2000 er fuldt ud i tråd med forordningens miljømålsætninger for sikring af ozonlaget, medens det samtidig sikres, at forordningens bestemmelser tydeliggøres og ændres, hvor det er nødvendigt.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Forslaget modificerer en gældende forordning og vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der er ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Da ændringerne medfører en tilnærmelse til gældende danske regler, forventes der ingen økonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau:

Det forventes, at ændringerne af forordningen vil medføre en øget beskyttelse af ozonlaget.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring hos offentlige myndigheder og interesseorganisationer. Der er indkommet svar fra en række erhvervsorganisationer og ministerier, som ikke har haft bemærkninger til Kommissionens forslag.